

MAGYAR MŰSA.

Költ Bétsben 4. Augufthusban 1787.

A' K Ö Z Ö N S É G E S
NEMES EMBER TESTESTŐL LELKESTŐL,
meg-visgáltatik

*edgy Katekhifmusba, edgy valamelly Nemestől, a'
ki az ő Nemes Attyafiai ellen azért kél-ki, hogy
többé magát közikbe nem egyelítheti.*

Ki-adattatott

Reinhárd Menyhárt által.

K. *Mitsoda Vallású vagy te?*

V. F. Én nemes ember vagyok.

K. *Mellyek főbb virtusaik a' Nemeseknek?*

F. 1) A' Hit. 2) A' Reménység. 3) A' Szeretet.

K. *Mit hiszen a' közönséges nemes ember?*

F. A' közönséges nemes ember hiszi:

1) Hogy a' szép ábrázat jobb mint a' rút.

2) Hogy az Olasz Komédiás Leányok szerelme-
febbek mint a' Németek.

3) Hogy a' szép vólna, ha valamelly Leány a'
maga szüzefflegét el-kótya-vegyézné.

4) Hiszi a' Nemes, hogy a' maga gyermekét jól
nevelte, ha aztöt nyelven beszélleni meg-tanít-
tatta, ha efze nints-is, vagy okofan nem tud-is
beszélleni.

5) Hogy az éhes gyomor az ígérettel jól lakik.

Kkk

6) Hogy

- 6) Hogy a' fzerentse a' pénztől függ, nem pedig az észtől.
- 7) Hogy a' jó Szabó árúlja az észt, a' virtust, és a' pénzt.
- 8) Hiszik kivált a' Nemes Afzfzonyok, hogy a' meg-aggot ábrázatnak tsalogató szépségét, az ékes Frizúra helyre hozhatja.
- 9) Hiszik a' Dámák, hogy a' himlő-helyek ő rajtok mindjárt nem látszanak, mihelyt annyi aranyok van mint himlő helyek.
- 10) Hiszik az Urak, hogy a' közönséges Dámát csak a' pénzéért kell el-venni, minthogy az ő pénzek többet ér, mint magok a' Dámák. Ezt hiszik ök, és nem-is hibáznak benne.
- 11) Hiszik, hogy a' Menny-Ország útja nem olyan darabos és süllyos, mint a' Papok a' prédikáló székekben le-festik.
- 12) Hiszik, hogy az ő erekekben más forma vér foly, mint a' közönséges emberekében; és ök ebben a' részben nem-is hibáznak: mert ő nékiek többnyire egéllégtelenebb vérek van, mint más embereknek.

K. *Mit reményl a' közönséges Nemes ember?*

F. A' közönséges Nemes Ember reményli:

- 1) Hogy az Isten az ő számára több Menny-Országot teremtett, mint a' közönséges emberek számára; edgyet e' világon, a' másikat a' más világon.
- 2) Reményli, hogy még valaha jobb idők fognak lenni, a' mellyekben t. i. a' buja éjtszakákért nem kell annyit fizetni.
- 3) Reménylik a' Dámák, hogy a' nemes vér a' szerelemnek bizonyos körülállásájiban, a' nemtelen férfiak által is szaporíttathatik.
- 4) Hogy az utolsó ítéletnek napján, az ő el-allyodott

fodott virtusaiknak ki-pótolására; az ő 18-tzad izinglen való elejiknek virtusaik-is bé-vétettetnek.

5) Hogy az ördög, betségéből, edgy Nemest fem vífzen-el.

6) Reménylik ugyan, hogy az ő eleiknek emlegetések, az éhséget meg-óltja; de ennek ellenkezőképpen való vóltáról már fokban meg-győződtek.

7) Reménylik, hogy ha az ő jószágaikban lévő parasztnak bőrdöket le-huzzákis, ismét más nő helyébe.

8) Reménylik, hogy az erfény, a' mellyből ök vesztegetnek, soha meg-nem ürül.

9) Híbasan reménylik, hogy a' kik ő nékiek tsapodárkodnak, igazat mondanak.

10) Reménylik a' Dámák, hogy az ő tsalogató szépségeknél el-távozása még meszfze vagy on.

11) Reményli minden Nemes korhely, hogy ő színtén olyan Nemesnek tartatik, mint a' valóságos nemes Minifter, a' ki a' köz jónak hafznáért a' maga idejét a' Kabinétben tölti, vagy mint a' nagy Vezér, ki a' maga életét gyakran veszedelemre ki-térfzi.

12) Mivel ő a' békeflégés idők miatt az ő győzedelmes eleinek nyomdokát a' Váraknak meg-vételében nem követheti, reményli, hogy az ő eleihez leg-alább a' füzű szíveknek ostromlásában hasonlít.

K. Mit szeret a' közönséges Nemes ember?

F. A' közönséges Nemes ember szeret:

1) Mindent, a' mi idegen országi, sőt a' külső országi nyavallyákat-is inkább szereti mint a' hazabélieket.

2) Jobban szereti a' paripáját mint a' szolgáját.

3) Szereti az olyan Kréditorokat, a' kik a' költsön adott pénzt vífzfza nem kérik.

4) A' házasflágban lévő két személlyek közzül, mind a' két fél szereti a' másikat, ha edgyik fem félti a' másikat.

5) Sze-

- 5) Szeretik az éjtszakát, mivel akkori tselokede-
teiket mások nem látják.
- 6) Szeretik a' fzeretetet és a' kedvellégnek bõlts
mésterségét mindenen felett, a' Szakátfokat és kül-
tfárokat pedig mint magokat és az efzem iszomfágot.
- 7) Szeretik a' Dámák a' kendözést; mert az fok dol-
gokat, a' mellyeket õk titkolni akarnak el-fedez,
és mivel az az õ szemérmeteslégeknek jelét (az az,
az õ ortzájoknak el-pirulását) el-takarja.
- 8) Szeretik az õ eleiknek hozfszú genealogiáját.
- 9) Szeretik az olyan Tisztartókat, a' kik az õ jófszá-
gaikban a' paraszttokkal minden könyörületesség
nélkül bánnak.
- 10) Szeretik azokat, a' kik magokat õ elõttök a'
földig meg-alázzák.
- 11) Szeretnek minden jól-tévõket,
- 12) Szeretik — ah! nem, korántsem fzeretik azt
a' Leányt, a' melly minden szemérem nélkül ma-
gát anya szült mezítelen ki-mutatja. Ennek
a' Leánynak kereszt neve — — — Igazság.
- K.** *Miben áll a' közönséges Nem. embernek nagy tekinteti?*
- F.** A' közönséges Nemes embernek nagy tekinteti áll,
a' Vesztegetésben, Szeleflégben, és a' füz fzi-
veknek ofstromláfokban.
- K.** *Miképpen jut az ember Nemességre?*
- F.** Az igaz Nemességre jut az ember érdem által; de
a' mái közönséges Nemes ember, Nemességét kö-
zfönheti többnyire csak az erfzényének.
- K.** *Mivel különbözteti-meg magát a' közönséges Ne-
mes ember?*
- F.** A' közönséges Nemes ember meg-külömbözteti magát
az õ tíz parantsolatának meg-tartáfok által.
- K.** *Mellyek a' közönséges Nem. embernek tíz parantsolati?*
- F.** A' közönséges Nemes embernek tíz parantsolati ezek;

1. *Hidjedgy Istenben, de csak edgy jól tévő Istenben, a' ki a' bűnöket el-turi, és egész nap egyéb dolga nintsen, hanem hogy a' bűnöket meg-botsássa.*
 2. *A' Kréditorodnak nevét ne emlegesd: mert igen kedvetlen dolog a' Kréditorról emlékezni.*
 3. *Te reád nézve minden nap innep nap.*
 4. *A' gyermekek kövessék az ő nemes szüléiknek nyomdokokat.*
 5. *Ne őlj, hanem inkább szaporítsd a' világot.*
 6. *Nagy tekintetet mutafs.*
 7. *Ne lopi, hanem kérj költsön és soha meg-ne add.*
 8. *Tsak azt tartsd felebarátodnak, a' ki éppen anyi eleivel ditsekedhetik mint te.*
 9. *Ne légy olly goromba, hogy a' te felebarátodnak feleségét nyilván kívánjad: mert az azt nehezen engedi, hanem mikor nem tudja, titkon tsúfz mellé.*
 10. *Ne légy olly oftoba, hogy világofon a' te felebarátodnak jófzágát kívánjad; mert ő azt néked bizonyosan nem fogja engedni, hanem mind addig törvénykez véle, mig mind őtet, mind magadat ki nem pufztítod.*
- K. Mint jár az ollyan közönséges Nemes ember, a' ki valamellyiket ezen parantsolatok közzül meg-nem tartja?*
- F. A' közönséges Nemes ember; a' ki ezeknek tsak edgyikét-is meg-rontja, minden közönséges Nemes emberek előtt útalatos lészén.*
- K. Nintsének-é a' köz Nemes embernek ezeken kívül több parantsolati?*
- F. A' módi adott a' köz nemes embereknek még más öt parantsolatokat.*
- K. Mellyek azok az öt parantsolatok, a' mellyeket a' módi a' köz nemes emberek adott?*
- F. Ezek: 1. Vasárnap és Innep nap az utolsó mise alatt minden Leányoknak ábrázatjokat jól meg-visgáld, és a' szerentsés egymást szeretőket irigy szemekkel nézd.*
- 2. A'*

2. A' Dámáknak a' templomban frantziá imádságos könyvek légyen, ha Frantziáúl nem tudnak-is. 3. A' túlalmas böjti napokon tartóztasd-meg magadat a' hústól; de nem minden hústól. 4. A' gyóntató Papra, ha aza' te büneidnek század részét sem akarja meg-botsátani, haragudj. 5. Sok Leányt bölondíts-el, de csak edgyet végy-el.

K. *Mellyek a' köz Nemes embernek három nem Evagyéliomi tanátsai?* **F.** Ezek: 1. Az önként való szegénység, melly a' vesztegetésnek szükségesképpen való következése. 2. (Ha már töled nem lehet) a' hóltig való szüzesség. 3. Az önként való örökös fog-ság, az Olasz Komédiás Dámának szeretetiben.

K. *Mellyek a' három nem Evagyéliomi tanátsi a' köz nemes Afzszonyoknak?* **F.** Ezek: 1. Ti közönséges nemes Dámák ne haragudjatok, ha a' ti férjeitek máso-kat-is szeretnek, hanem ti bennetek-is hafouló virtus légyen. 2. Azt el-ne szenvedjétek, ha titeket valamely idegen meg-tsókol, hanem azt mennél hamarébb visszatsókoljátok. 3. Azon légyetek, hogy néktek mindenkor 12 órákor viradjon. 4. A' ti szolgálóitokat valamint csak lehet nyomorgassátok.

K. *Hány bölodságai vagynak a' köz Nemes embernek?* **F.** Nyolctzak illy rendel: 1. Böldegok a' kik erfzenyekbe szegények: mert azoktól adakozóknak tartatnak, a' kikre pénzeket el-fetsérlették. 2. Böldegok a' nagy tekintetűek: mert ők fogják a' Leányoknak szíveket bírni. 3. Böldegok a' kik a' tsapodárokot szeretik: mert ők nekik tsapodárkodni fognak. 4. Böldegoka' kik éhezik és szomjúhózzák az Olasz Dámákat; mert ők jó pénzért böven meg-elégítetnek. 5. Böldegok a' jószágaikban kegyetlen Tiszteket tartó földes Urak: mert azoknak telí erfzenyek kélsen. 6. Böldegok a' szelepek: mert azok az Afzszonyok le-
gye-

gyezõikhez hasonlítottatnak. 7. Bóldogok a' szíveket ostromlók: mert õk fognak gyõzedelmeskedni. 8. Bóldogok a' kik az adósságért üldözést szenvednek: mert õvék az Arestom.

K. *Mellyek a' köz Nemeseknél a' könyörületeffégnak külsõ munkái?* **F.** Ezek: 1. Az éhezõket éhezni hagyni. 2. A' szomjúhozókhoz igen könyörülõnek lenni, és azokat azzal a' drága itallal, melly viznek neveztetik, meg-frisselni. 3. Az idegeneket, azzal a' mit magokkal hoznak, tsudálni. 4. A' mezíteleneket örömet nézni. 5. A' betegeknek betegségeket nem irigyleni. 6. A' mások fejébõl a' történetbõl beléjek akadt okosságot ki-fzabadítani. 7. A' meg-hóltakat, ha rólok reád valami marad, örömet síratni.

K. *Mellyek a' köz Nemesnél a' könyörületeffégnak belsõ munkái?* **F.** Ezek: 1. A' tsapodárokat szeretni. 2. A' Kreditorokat, a' kik a' fizetést reménylenek a' tévelygéseibõl ki-venni. 3. A' szolgákat nyomorgatni. 4. Azoknak nagy szolgálatjokért kevés jutalmat adni. 5. A' szomorú Kreditorokat ígéretekkel táplálni. 6. A' meg-sértõket viszfza sérteni. 7. Azok felõl a' betegek felõl, a' kiktõl valami örökséget reménylesz, Konfiliumot tartatni, az az: meg-õletni.

K. *Meg-lehet-e a' köz Nemes embert, az õ tíz parantsolatnak meg-tartásán kívül, még valami másról eszmérni?* **F.** Meg-lehet a' köz Nemeset még az õ titulusairól-is eszmérni, a' mellyek edgy õlnyi hofzfzúságuk: mert a' nevezi magát fok helyekrõl, mellyekben edgy követ sem bír.

K. *Miben különböznek a' közönséges Nemes embernek titulufai?* **F.** Abban, hogy azok többnyire Hájm, Stájn, Fels, Feld, Bach, Vald, Berg, Thal, Basch, Baum, Strauchba végezõdnek.

K. *Mitsoda vallású a' közönséges Nemes ember?* **F.** Az lehetetlen meg-tudni: mert maga sem tudja.

- K.** Szükséges a' közönséges Nemes a' közönségestársaságba? **F.** Igen-is, azért, hogy a' valóságos, és nagy tiszteletre méltó Nemes, azok között a' köz néphez hasonló köz Nemefek között tűndükljön, annnyival inkább.
- K.** Mellyek a' szokott fő vélekedései a' köz Nemeseeknek? **F.** Ezek: 1. Azt véli ő, hogy a' mi német Országi, az mind femmire való; a' mi pedig idegen Országi, a' mind derék. 2. Azt véli, hogy a' vétkek mindjárt virtusokká változnak, mihelyt azokat valamelly Nemes gyakorolja.
- K.** Van-e valamelly külömbség a' Nemefek között? **F.** Igen-is; mert mind ezek tartoznak a' közönséges Nemefekre; de a' valóságos nagy Nemes, a' kin fekszik minden, meg-érdemli a' ditséretet és köszönetet.
- K.** Mit kellene annak a' tiszteletre méltó Nemefnek, a' köz nemesre nézve tselekedni, ha azzal keményen akar-na bánni? **F.** Tartoznék az a' tiszteletre méltó Nemes a' köz nemest, a' maga jószágából, mellyet a' tsak motskol, testestől lelkestől ki-hajtani, és a' köz nép közzé a' hová való, le-vetni.
- K.** Mellyek a' köz Nemesnek négy utólsó dolgai? **F.** 1. A' köszvény. 2. Az a' nemes nyavalya a' Frantzu. 3. (Ha már magok nem tselekedhetik) a' Bordélyház tartás. 4. (Mikor már egyebet semmit sem tselekedhetnek) a' virtus.
- K.** Mit fog ez a' Kérdések és Feleletek által való tanítás a' köz nemefekben munkálódni? **F.** Aza' derék köz Nemes ezt olvasván haragudni fog; a' könyv-nyomtatásban való szabadságot szidni's átkozni fogja? de azomba mindég tsak elébb elébb fog menni rólz szokáfaiban, és az ő maga viselésével az én szavaimat meg-fogja bizonyítani.